

ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်ကၢဖိၣ်

“ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်န့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤလၢယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အံၤ ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ လီၢ်ကဝီၤကမ့ၢ်အသးသဟီၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢက့ၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.”

ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အခိၣ်တီ (၁) အဆၢဒိၣ် (၁) အဆၢဖိ (၁၃)

ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အံၤ တၢ်ပာ်ကၢ်ပာ်ကျၢအိၤကသ့အဂီၢ် ခါဆူညါတၢ်ကဘၣ်မၤမနုၤတဖၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကမ့ၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဖးဒီးပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ပာ်သးဖဲ ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်တၢ်က့ၢ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖိၣ် ၃ ဝိတဝီအကတီၢ်.

ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ကွၢ်ဖိ

စးထီၣ်လၢတရးကီၢ်ဒီးတုၤလီၤဆူကီၢ်ပယီၤအပူၤ ယဉ်လိာ်ကျိမ့ၢ်ဖဲ လီၢ်ကဝီၤပုၤတတၢ်တဖၣ်အသးသမုၤအသ့ၣ်ကျိတတီၢ်, ဒီးကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်အထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်သးလၢကဟံးပာ်ပာ်ဟံးပာ်ဟံးပာ် ယဉ်လိာ်တြီၤန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအကလၢ, ဒီးကဒိသအက့ၤအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်အပီၤလၢ တဖုးတၢ်ယၤဒီးတၢ်မၤဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်, ခိဖျိတၢ်ပၤဆ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအိၤတပူၤပီၤလၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအယုၣ်ကၢအသိးန့ၣ်လီၤ. ယဉ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ထံၣ်စိတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပာ်ဖျါထီၣ်က့ၤဖဲဒၣ် တၢ်ပာ်တၢ်ပြးလၢအဂ့ၤ လၢပုၤဂ့ၢ်ဝီအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဖဲလဲၣ်, ဒီးတကတီၢ်ပီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ယုၤထၢတၢ်မၤအကျဲလၢအဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢကမ့ၢ်, လၢအဆိတလဲကွံာ်ဝဲဒၣ် လီၢ်ခါၣ်သးပဒိၣ်တၢ်ဖိၣ်ပျံၤသန့ၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်ဆူတၢ်ဖိလၢ ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢအဒိးသန့ၤအသးလၢ သုးမ့ၢ်သံၣ်ဘိအတၢ်ကိာ်စ့ကိာ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဖိခိၣ်သၢဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤပုၤဘျးဝဲကရၢ

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ လီၢ်ကဝီၤကမုၢ်ဒီးပုၤတၢ်တၢ်, ကညီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကရၢၢ်ကရၢ, ဒီးမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဖီၣ်လိာ်စုၤမၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤ ကျၢၢ်ဘၢဝဲဒၣ် ဟီၣ်ကဝီၤအလဲၢ်အထီ ၅,၄၈၅ စက္ကယါကံလိမံထၢၣ် (၁,၃၅၅,၅၈၀ အ့ၤကၢၢ်) သဝီ ၃၄၈ ဖျၢၣ်, ဟံၣ်ခိၣ်နီၣ်ဂံၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ် ၉,၈၈၄ ဖျၢၣ်, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ ၆၇,၇၈၄ ဂၤန့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤအပူၤ အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ် ထီၣ်မၤနီၣ်မၤယါဝံၤအီၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ကညီၣ်ပုၤထူလံၤဖိအကီၢ် ၁၆၈ ဘ့ၣ် (၇၄၉,၃၃၈ အ့ၤကၢၢ်), ပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ပုၤ ၃၄ ဘ့ၣ် (၃၆,၅၈၀ အ့ၤကၢၢ်), သ့ၣ်ပုၤပျံၤကွီၤ ၈ ဘ့ၣ် (၁၂၃,၃၇၃ အ့ၤကၢၢ်), ဒီး ပျံၤတၢ်မံၤလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်ပုၤ ၃ ဘ့ၣ် (၁၁၃,၃၂၄ အ့ၤကၢၢ်) န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်အတၢ်လဲၤခါဆူညါအဂီၢ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ထံၣ်စိလၢ အကျၢၢ်ဘၢတၢ် ကိးမံၤကိးကယၤဒဲး, လၢအတက့ၢ်လဲၢ်န့ၢ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤန့ၣ်ဆၢၣ်ဒီး တၢ်ဟံးယၢ်ယၢ်လုၢ်လၢ်ထူသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ထၢန့ၣ်ဆိမိၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်, တၢ်မၤစ့ၤလီၤသုးမုၢ်သံၣ်ဘိအတၢ်ကိၣ်စုၤကိၣ်ခိၣ်, ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲအ တၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူအတၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးလီၢ်, ဒီးပုၤတၢ်တၢ်ရုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် တဘျီယီၤဒီး တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤအ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်တိၢ်ကျဲၤတခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် အဟီၣ်ကဝီၤအဆၢ, အတၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၤဒီး အတၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၤခဲလၢ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်ဒီးကမုၢ်တဖၣ် စံးကတီၤတၢ် ပိၣ်သကိးအါဘျီဝံၤမး တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤဒီးတၢ်ဆိလီၤပာ်လီၤအီၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤ မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတယံၣ်တမိၢ်ဒဲးဘၣ်ဆၣ် တၢ်ရဲၣ်သဲက တီၤန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်မူတၢ်ဒီး တၢ်ဟံးယၢ်ယၢ်လုၢ်လၢ်ထူသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢ လီၢ်ကဝီၤကမုၢ်, ခိၣ်န့ၢ်ဒီးဂံၢ် ခိၣ်ထံးကညီၣ်ကရၢၢ်ကရၢပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဝဲလၢအပူၤကွံၣ်အါန့ၣ်အါလါဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ပုၤဒီးကွံၣ်ကတီၤ တဖၣ်, တၢ်မၤမူမၤဂဲၤထီၣ်က့ၤ ဒီးတၢ်ထီၣ်မၤနီၣ်မၤယါက့ၤ ကညီၣ်ပုၤထူလံၤဖိအကီၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အဒါလီၤဝဲဒၣ် ဂံၢ် ခိၣ်ထံးလၢထူၣ်လၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤ အတၢ်လဲၤခါဆူညါအဂီၢ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်က ရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကဒီသအဝဲဒၣ် ပုၤတၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒ်အံၤတဖၣ်, ဒီးတကတီၢ်ယီၤ ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အ ဂီၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပလီၤသးခွဲးယၢ်, လၢကညီၣ်ကမုၢ်, ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဒီး ကညီၣ်ကရၢၢ်ကရၢတဖၣ် ဂုၢ်ကျဲးစး သ့ၣ်ထီၣ်သကိးတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးပာ်လီၤ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၤ

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ် ဒီး လီၢ်ကဝီၤပုၤတၢ်တၢ်လၢအိၣ်လၢ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, ကညီၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ခိၣ်ဖျိတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤလၢ အိၣ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ ဒီးပုၤ အါဂၤအတၢ်ပာ်ယုၣ်ပာ်ဂီၢ်, ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၤတဘျီလၢ အခီဆၢက့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်မူလၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်, တၢ်အိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢ (လၢအယုၣ်ကၢ), ဒီးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်မၤအရူၤဒိၣ်ကတၢ်တခါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤလီၢ်ကဝီၤကမုၢ် ဒ်သိး အဝဲသ့ၣ်ကမၤထီၣ်ဂဲၤထီၣ်က့ၤ အလုၢ်လၢထူသန့လၢမိၢ်ပာ်ဖဲဖုစူးကါတၢ်တဖၣ်, နၢ်လီၤသးကျၢမုၢ်ဆူလၢကဒီးန့ၢ်က့ၤအတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်တဖၣ်, ဒီး ကပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤဝဲ အန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒ်သိးလီၢ်ကဝီၤကမုၢ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးအခွဲး အယၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အခွဲးအယၢ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဒီသအအီၤအဂီၢ်န့ၣ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်လဲၤကျဲၤအပူၤ ခိၣ်ခါ အဆိကတၢ်လၢအကါဒိၣ်နီၢ်မးဒီးတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးဆိလီၤပာ်လီၤ တၢ်ပတၢ်ပြး, တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤအက့ၢ်အ ဂီၤလၢအတီအတြီၢ်ဒီးအကျၢၢ်ဘၢတၢ်ကိးမံၤကိးကယၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ထွဲ တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ် ဟဲ လိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ခိဖျိ ကီၢ်ရၢၣ်မုၢ်တြီၢ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီး ကညီၣ်ကရၢၢ်ကရၢတဖၣ်အတၢ်စံးကတီၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးလၢတၢ်ကဒုးအိၣ်

ထိုက် ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အတၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢ, ဒီးအဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢဒီးအတၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ် အဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်စံးကတိၤဂ့ၢ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအိၣ်အဂ့ၢ်လၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့လၢ ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အတၢ်ကူၣ် လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအိၣ်တဖၣ်အပူၤဝံးမး တၢ်ဆိလိာ်ပာ်လိာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ် ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်ကမံးတံာ်

တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ခိၣ်ခါအဆိကတၢ်တခါလၢတၢ် မၤတၢ်အိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် **တၢ်ဒုးလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်ကမံးတံာ်** တဖုန့ၣ်လီၤ. ကမံးတံာ် တဖုအံၤအပူၤ ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အကမုၢ်အခၢၣ်စး, ကညီၣ်ခိၣ်ထံးကရၢ်ကရၢ်အခၢၣ်စး, ဒီး ကီၢ်ရၢၣ်မ့ၢ်တြီၢ်ခုၣ် အဲၣ်ယုၣ်အခၢၣ်စး, ခဲလၢာ် ပုၤမၤသကိးတၢ်အိၣ်ဝဲ ၄၇ ၈ (မုၢ် ၈ ၈, ခုၢ် ၃၉ ၈) န့ၣ်လီၤ. ကမံးတံာ်တဖုအံၤအဖီလၢာ်န့ၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒီး ကမံးတံာ်အဒု ၃ ဖုလၢအမ့ၢ် ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်ကမံးတံာ်, တၢ်ထၢဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကမံးတံာ်, ဒီးတၢ်ကွဲးပတြီၢ်ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢကမံးတံာ်တဖၣ် ဒ်သိးယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤကလဲၤတၢ်ဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစးထီၣ်ကွဲးယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အတၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢပတြီၢ်အဂီၢ် ဝဲ ၂၀၁၇ နံၣ် န့ၣ် တၢ်ဒုးလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ် ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်ကမံးတံာ်, ကီၢ်ရၢၣ်မ့ၢ်တြီၢ်ခိၣ်န့ၣ်, ဒီးပုၤတတၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ် မၤတၢ် ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢတၢ်ကွဲးပတြီၢ်ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢဒီးတုၤယီၤဆူ တၢ်ပာ် ပနီၣ်အိၣ်တဖုန့ၣ် ကမုၢ်လၢယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အပူၤတဖၣ် အတၢ်ပာ်ယုၣ်ပာ်ဂီၢ် ကပာ်ယုၣ်လၢလၢပုၤပုၤလၢ တၢ်လဲၤ ကျဲၤတကတီၢ်အပူၤအဂီၢ် တၢ်ကြးမၤအိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအိၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအံၤဝံးအလီၢ်ခံ, ဝဲလါမ့ၢ် ၂၀၁၇ နံၣ်န့ၣ် ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢပတြီၢ်အ ဆိကတၢ်တဘျၢအံၤတၢ်ကွဲးအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢပတြီၢ်အံၤ တၢ်ကွဲးအိၣ်ကဝံးအဂီၢ် ပုၤသ့ပုၤဘၣ်လၢအသ့ၣ် ညါန့ၣ်ပာ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် မၤစၢၤဝဲဒၣ်လီၤ. လၢကီၢ်အုၤကလံၤထံးအပူၤ ဟီၣ်ကဝီၤလၢပုၤထူလံၤဖိပၤဆ့ရဲၣ်ကျဲၤဝဲတဖၣ်န့ၣ် တၢ် ပၤဆ့ရဲၣ်ကျဲၤအိၣ်လဲၣ်ဒီးအတၢ်ဘျၢတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ်အံၤ ယုၣ်ညါပံးန့ၣ်ဝဲတၢ်အဒိဒီး မၤစၢၤ ဝဲဒ်သိး တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢပတြီၢ်တဘျၢအံၤ ကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးကမုၢ် အဘျီ တဖၣ်အဘျီဝံးအလီၢ်ခံ တၢ်ဘျီဘၣ်ကွဲးဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢပတြီၢ်တဘျၢအံၤ ဒ်သိးတၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢအံၤ ကကၢဖျိၣ်ဝဲဒၣ် လီၢ်က ဝီၤကမုၢ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ယုၤလၢလၢအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကၢ ဖျိၣ်တၢ်မၤကျဲၤတခါအံၤဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်တၢ်လိာ်ဆဲးလၢ အဝဲအါထီၣ်ပုၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်	မ့ၢ်နံၣ်မ့ၢ်သီ	တၢ်လီၢ်	ပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်နီၣ်ဂံၢ်	တၢ်အစၢၤခိၣ်သ့ၣ်လၢပဲၤဖျါထီၣ်
ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (၁) တဝီ	၂၃ - ၂၆, လါမ့ၢ်, ၂၀၁၆ နံၣ်	ဒုးဘျးနီၣ်	၃၀၀	ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပျၢကမံးတံာ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်, ပုၤကိးဂၤတူၢ်လိာ်လၢ ကကွဲးမုာ်ဝဲ ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲကိးဂၤဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢ ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်, ဒီးပံးန့ၣ်အတၢ်ဝဲထံးနီၣ်ဖး
ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (၂) တဝီ	၂၆ - ၂၈, လါဒံၣ်ခဲဘၣ်, ၂၀၁၆ နံၣ်	ဒုးဘျးနီၣ်	၂၉၂	ပုၤကိးဂၤတူၢ်လိာ်လၢ ကထၢန့ၣ်ကီၢ်ရၢၣ်မ့ၢ်တြီၢ်အဖးဖိမုာ်စရိ, ကမၤလီၤတၢ်ကွဲး ယိုင်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢ်အဟီၣ်ကဝီၤအဆၢတလီ, ဒီးကမၤကီၢ်ဆၣ်ဒီးကရၢ်ပတီၢ် တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်

တၢ်ကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်	၂၅ - ၂၆, လါအ့ၣ်ဖျိၣ်, ၂၀၁၇ နံၣ်	ဒုၣ်ဘျးနိၣ်	၆၁ ဂ (မုၢ် ၈ ဂ, ခွါ ၅၃ ဂ)	တၢ်ကွဲးဟံးလိာ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်, ပုၢ်တၢ်တၢ်ကိးဖုၣ်ဒီးကပၣ်ယုၢ်လၢတၢ်မၤဒိတခါပူၤအဂီၢ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤကျိၤကျဲး
တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဆိ	၁၃ - ၁၄, လါယုၤ, ၂၀၁၇ နံၣ်	ဒုၣ်ဘျးနိၣ်	၆၂ ဂ (မုၢ် ၃ ဂ, ခွါ ၅၉ ဂ)	ကွၢ်ကဒါက့ၤယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးဒီးတၢ်မၤတၢ်ဆၢတံၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်, ပုၢ်တၢ်တၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ် မၤသကိးတၢ်ဒီးကိၢ်ရၢၢ်မုၢ်တြီၢ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ဆိလိာ်ဟံးလိာ်တၢ်မၤခါဆူညါအဂီၢ်
ပုၤဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးလၢပုၤတၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်အတၢ်မၤလိ	၁၈ - ၂၁, လါယုၤ, ၂၀၁၇ နံၣ်	ပီကါအပူၤတၢ်တၢ်ဝဲလီၢ်	၁၇ ဂ (မုၢ် ၂ ဂ, ခွါ ၁၅ ဂ)	မၤအါထီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဘၣ်ထွဲ တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးတၢ်စံးကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီး ပုၢ်တၢ်တၢ်, တၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆး
ကိၢ်ဆၢပတီၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်	လါယုၤတူၤလါအိၣ်ကူၣ်, ၂၀၁၇ နံၣ်	ကိၢ်ဆၢ ၃ ဘၣ်	၄၅၆ (မုၢ် ၄၈ ဂ, ခွါ ၄၀၈ ဂ)	ကမုၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ပတြီၢ်အဂီၢ်
ကရၢၢ်ပတီၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်	လါယုၤလံတူၤလါအိၣ်ကူၣ်, ၂၀၁၇ နံၣ်	ကရၢၢ် ၂၆ ဘၣ်ဒီး အံတူၣ်ထးပုၤလိာ်အိၣ်ကမ့ၣ်ဒဲကဝီၤ	၃၆၆၃ ဂ (မုၢ် ၁၁၆၀ ဂ, ခွါ ၂၅၀၃ ဂ)	ကမုၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ပတြီၢ်အဂီၢ်
ကံာ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးအဂီၢ်	၂၈ - ၂၉, လါနိၣ်ဝဲဘၣ်, ၂၀၁၇ နံၣ်	ဒုၣ်ဘျးနိၣ်	၂၁ ဂ (မုၢ် ၂ ဂ, ခွါ ၁၉ ဂ)	ကွၢ်ကဒါက့ၤ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်ပတြီၢ်, တၢ်ပိၣ်သကိး ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးအဂီၢ်ဘျးဘျးဘျးဘျး, တၢ်ပိၣ်သကိး တၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်ဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဝီ - လုာ်လၢထူသနူတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဂ့ၢ်ဝီ
ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (၃) တဝီ	၁၉ - ၂၀, လါဒံၣ်စဲဘၣ်, ၂၀၁၇ နံၣ်	ဒုၣ်ဘျးနိၣ်	၂၇၇ ဂ, (မုၢ် ၄၁ ဂ, ခွါ ၂၃၆ ဂ)	တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ်ဒီးပဆူတၢ်ကမံးတံာ်အဂီၢ်ဒီးကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်ဒဲလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပုၤကိးဂၤအသးလိာ်ပလိာ်ဝဲ, တၢ်ကထာန့ၢ် ကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပုၢ်အဂီၢ် ပုၤကိးဂၤဘၣ်သး

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကံာ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိလၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးဂီၢ်

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ကမံးတံာ်ဝံးအလီၢ်ခံ တၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ် ကံာ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ် ဒ်သိး တၢ်ကမၤဆူၣ်ထီၣ် ကမံးတံာ်တဖုအံၤအတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံးဘၣ်ထွဲတၢ်ပတၢ်ပြးအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလိာ်သးအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီး သန့ၣ်အဂၤလၢ တၢ်ကြးဆိမိၣ်ယုၢ်အိၣ် ဖဲတၢ်မၤဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ဒိတကတီၢ်အပူၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်သဲကတိၤခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်, တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်, ပုၤဂ့ၢ်ဝီ, ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိၤဒီတကတီၢ်အပူၤ ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိၤဖိတဖၣ် ကွၢ်ကဒါက့ၤဝဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤပတြိၣ်အံၤဝံၤ တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီး အထံဆၢကီၢ်ဆၢ, ဒီးစးထီၣ်က တၢ်ကတီၢ်တၢ် န်သိးကဆဲးလီၤဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အံၤအမံၤ န်ပှၤထူလံၤဖိတဝါအတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်လီၢ်ကဝီၤ (Indigenous Community Conservation Area) လၢဘီၣ်မ့ၢ်စၢဖျိၣ်အပတီၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဆှၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပှၤတဝါတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်ဒီး ကတီၢ်ဆိတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်

တချးလၢတၢ်မၤဝဲဒၣ် ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတဖၣ်ဒဲးဘၣ်န့ၣ် ၆ လၢယုၤ၂၀၁၇ နံၣ် အပူၤန့ၣ် တၢ်မၤဆိတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တကတီၢ် န်သိးတၢ်ကဟံၤလီၤဒါလီၤဝဲဒၣ်တၢ်မၤကျဲၤလၢ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ကူၣ် လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဘျီအံၤ ပှၤဟဲထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၆၂ ဂၤ (မ့ၢ် ၃ ဂၤ, ၅၉ ဂၤ) လၢအပၣ်ယုာ်ဝဲ ဒၣ် တၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ကမံးတံာ်အခၢၣ်စး, ပှၤတဝါသ့ၣ်ကုသးပှၤဒီးခိၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စး, ကီၢ်ဆၢ ဒီးန့ၣ်သဝီခၢၣ်စးလၢ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် ကွၢ်သကိးဝဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ် တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤပတြိၣ်အံၤ တၢ်ပီၣ်သကိးဝဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်မၤ ကျဲၤဒီးတၢ်မၤတၢ်ဆၢတံာ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကျဲၤကျဲၤကမၤတၢ်နဲလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

န်သိးကမ့ၢ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ထွဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဆၢတံာ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ပှၤဆှၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢပှၤတဝါတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ် (Community Development Facilitators/ ကွဲးဖုးအိၣ်လၢ CDFs) တဖၣ်ဒီး သိၣ်လိန့ၣ်လိအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ခၢၣ်စး ၁၇ ဂၤ (မ့ၢ် ၂ ဂၤ, ၅၅ ဂၤ) လၢ လူၤသီ, ဘုသိၣ်, ဒီးန့ၣ်လိကီၢ်ဆၢတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ယုထၢထီၣ်အိၣ်လၢ ကဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူဒါ ဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တလၢဃီ (လၢယုၤ ၂၀၁၇ နံၣ်) အတီၢ်ပူၤ CDFs တဖၣ်အံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲကံာ်စိတၢ်မၤလိၤဖဲ ကီၢ်ရၣ်မ့ၢ်တြီၢ်, ပီကါအပှၤတဝါတၢ်မၤလိၤဝဲလီၢ်အလီၢ်ဒီး မၤအါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤဘၣ်ထွဲ တၢ်ရူၤလိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကမ့ၢ်, တၢ်စံးက တၢ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဒီးကမ့ၢ်, ဒီးတၢ်ဝဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိၤအံၤဝံၤအလီၢ်ခံ CDFs တ ဖၣ်အံၤ လီၤဆူပျီပူၤဒီး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤစၢၤ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်ဒီးအတၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူကမ့ၢ် အအိၣ် န်သိးတၢ်ကွဲးလီၤဟံၤလီၤ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤအတၢ်မၤဒီတကတီၢ်န့ၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးလီၢ် ကဝီၤကမ့ၢ်အတၢ်ပၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး မၤန့ၢ်ကမ့ၢ်အတၢ်ဘၣ်သးဒ် (FPIC - တၢ်ဟံးန့ၢ်ကမ့ၢ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျၢ, ချးဆၢချးကတီၢ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ) အတၢ်နဲၣ်ကျဲၤအသိး ကသ့အဂီၢ်လီၤ.

ကရူပတီၢ် ကူၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဘၣ်ထွဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤ, ၂၀၁၈ နံၣ်

ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်

စးထီၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်တုၤ ၂၀၁၈ နံၣ်အပူၤန့ၣ် ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် ဖှိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်သးဘျီဒီး လိာ်ကဝီၤကမ္ဗၢၢ်, လိာ်ကဝီၤခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခၢၣ်စးလၢအကယၤတဖၣ် လဲၤထီၣ်သကိးဝဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် တဖၣ်အံၤ နိးသိးကစံးကတိၤတၢ်ပိၣ်သကိး တၢ်ဒုးလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးအတၢ် လဲၤကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ် ယံာ်ဝဲဒၣ်စ့ၤသီ နိးသိး ခၢၣ်စးတဖၣ်ကပံး န့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢပျဲၤပျဲၤလၢ တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအါမံၤအါကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျါ ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတဖၣ်အံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျီမိာ်ပျါပတြီၣ်
- တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအဆၢ
- တၢ်ပြုဘၣ်ထွဲ လိာ်ကဝီၤတၢ်ခွဲတၢ်သၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟးထီၣ်
- တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကညီအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
- လိာ်ကဝီၤကမ္ဗၢၢ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်
  - တၢ်ဟံၣ်ကီၤတၢ်ခွဲအကျိၤအကျဲ
  - ကညီဖိ ထုလံာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျိၤကျဲၤလၢအရဲၣ်သဲကတိၤခိၣ်ယၤန့ၣ်ဆၢတၢ်မူတဝါဒီး တၢ်ပၤဃာ်ကၤဃာ်အိၣ်အ ကျိၤအကျဲ
  - ပုၤတဝါလၢဖးတၢ်တိာ်ကျဲၤ
  - တၢ်က့ၤဆိလိာ်ပာ်လိာ်က့ၤထံလိာ်ကီၢ်ပူၤပူၤလိာ်အိၣ်ကမ့ၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်
- ကိာ်ဖိအတၢ်ဒုးန့ၣ်ကညီထုလံာ်တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢဒီးတၢ်သံကျဲ
- မိာ်လုာ်လၢအတၢ်ထုကဖၣ်သၣ်ကမဲၤဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်ဘျီတၢ်ဘါ

တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢကီၢ်ဆၢဒီးကရၢၢ်ပတီၢ်

တၢ်မၤစ့ၢ်ကိးဝဲဒၣ် ကီၢ်ဆၢအပတီၢ် တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ လိာ်ကဝီၤကမ္ဗၢၢ်ဒီးကီၢ်ဆၢခိၣ်န့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်လၢလုၤသီ, ဘုၣ်သိၣ်ဒီး န့ၣ်လိာ်ကီၢ်ဆၢတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒုၤသဝီခိၣ်န့ၣ်, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါခိၣ်န့ၣ်, ထံဖိကီၢ်ကစၢ်, ပုၤသ့ၣ်လံာ်သ့ၣ်လၢ, ကိာ်သရၣ်သရၣ်မုာ်, ဒီးလိာ်ကဝီၤခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ပာ်ထံနီၤဖးအစၢဒီး တၢ်ဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် နိးသိးတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ကွဲးပတြီၣ်ဘၣ်ထွဲ ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျီမိာ်ပျါဒီးအတၢ်ပတၢ်ပြး အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲဒၣ် ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျီ မိာ်ပျါပတြီၣ်အံၤဒီး သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤလၢ တၢ်ကမၤမူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၤ ကညီပုၤထုလံာ်ဖိအကီၢ်မိာ်လုာ်လၢတၢ်ပတၢ်ဆၢ ရဲၣ်ကျဲၤအသန့အကျိၤအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ဆၢ	မုာ်နံၤမုာ်သီ	ပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်		
		မုာ်	ခွါ	ခဲလၢာ်
န့ၣ်လိ	လါယုၤ ၂၆ - ၂၈, ၂၀၁၇	၁၁	၁၁၉	၁၃၀
ဘုၣ်သိၣ်	လါယုၤလံ ၆ - ၈, ၂၀၁၇	၇	၁၄၁	၁၄၈
လုၤသီ	လါအိၣ်ကူၣ် ၂၁ - ၂၃, ၂၀၁၇	၃၀	၁၄၈	၁၇၈
	ခဲလၢာ်	၄၈	၄၀၈	၄၅၆

အါနဲ့အမဲင်ညါ ကီရ်ရှင်မုာ်တြီ၊ ကရ် ၂၆ ဘုဂ်လင်အပူစုာ်ကီး တ်မဲဒဲဒဲ ကရ်ပတီ တ်ကုင်လိင်တုဂ် ပိဂ်သကီးတ်အိဂ်ဖျိဂ်တဖ်အယိ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်အပူ ကမုာ်ခါဒဲဒဲလင်တဖ် ဒီးန့ဘုဂ်တုဂ်ခွဲတ်ယာ်လါ ကဟုဂ်ထီဂ်အတံင်ဒီးတ်ဟုဂ်ကုင်ဟုဂ်ဖး ဘုဂ်ထွဲ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်ဒီးအတံင်ပတီဒီးအကုာ်အ ဂီလါ တ်ကွဲးပတြီဟ်အါတဖ်န့လါ. အံတုာ်ထင်ပုာ်လီာ်အိဂ်ကမုာ်ဒဲကဝီစုာ်ကီး ဒိဖျိအိဂ်ဝဲဒဲဒဲလါ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ် အဟီဂ်ကဝီပူ, တကးဒဲးဘုဂ်ဒဲကဝီဖဲန့အါဂါ အဒုသဝီလီာ်လံအိဂ်ဒဲဒဲလါ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်အပူအ ယိ တ်ထံင်လိင်ကုင်လိင်တုဂ်ပိဂ်သကီးတ်ဒီးအဝဲသ့ဂ်န့လါ.

ကီဆဂ်	တ်ကုင်လိင် တုဂ်ပိဂ်အဘျီ	မုာ်နံမုာ်သီ	ပုာ်ထီဂ်တ်အိဂ်ဖျိဂ်		
			မုာ်	ခါ	ခဲလင်
ဒွဲဂ်လိ	၃ ဘျီ	လါအီးကထီဘုဂ် ၃၀ - လါနိဂ်ဝဲဘုဂ် ၁၆, ၂၀၁၇ နံဂ်	၄၁	၂၆၁	၃၀၂
ဘုသိဂ်	၁၁ ဘျီ	လါယုလံ ၂၁ - လါအီးက ထီဘုဂ် ၂၁, ၂၀၁၇ နံဂ်	၆၂၅	၁,၀၉၅	၁,၇၂၀
လူသီ	၁၂ ဘျီ	လါဖဲးပထုဘုဂ် ၄ - လါအီး ကထီဘုဂ် ၁၀, ၂၀၁၇ နံဂ်	၄၀၄	၁,၀၀၈	၁,၄၁၂
အံတုာ်ထး	၁ ဘျီ	လါအီကုင် ၈ - ၉, ၂၀၁၇ နံဂ်	၉၀	၁၃၉	၂၂၉
ခဲလင်			၁,၁၆၀	၂,၅၀၃	၃,၆၆၃

တ်ဟံးန့ကမုာ်တုဂ်ဘုဂ်သးလါယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်အဂီ

ဘုဂ်ထွဲဒီး ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်ပတြီလါတ်ကွဲးဝဲအါအံ ကမုာ်အတံင်ဆိဂ်ထွဲအါ မုးကယု အိဂ်ထဲလဲဂ်အဂုာ်န့ တ်ထီဂ်ဒူးအါကသုအဂီ တ်ကြးမဲအါဒဲလဲဂ်န့ တ်စံးကတိတုဂ်ပိဂ်သကီးအါအါဘျီ ၆ ၂၀၁၇ နံဂ်, လါဒဲဒဲဘုဂ် တ်ကုင်လိင်တုဂ်ပိဂ်တ်အိဂ်ဖျိဂ်အပူန့လါ. တ်ဟုဂ်ကုင်တခီမုာ်ဝဲ တ်လါလီဆူဒုသဝီတဖျိဘုဂ်တဖျိ ဒီး ဒူးနဲဂ်ပုးဒီးတဲနါဟ်အဝဲသ့ဂ်တုဂ်မုာ်ပုာ်ပတြီတဘုဂ်အံအဂုာ်ဝဲအလီာ်ခဲ, အဝဲသ့ဂ်မုာ်ဆိဂ်ထွဲတုဂ်လိင်ဝဲ တ်ဘျီမုာ် ပုာ်တဘုဂ်အံတခီ မဲအဝဲသ့ဂ်ဆဲးလါအမံးဒီးဆဲးစုပနီဂ်န့လါ. ဒီးသန့ထီဂ်အသးလါ ပုာ်ထီဂ်တ်အိဂ်ဖျိဂ်တဘျီအံတ ဖ်အတံင်ထံင်အဖိခိဂ် တ်ဟုဂ်ကုင်တထံင်အံန့ အတံင်ဂံဆူဂ်အိဂ်အသီး အတံင်ဂံစုအိဂ်ဝဲဒဲဒဲန့လါ. တ်ဂံဆူဂ်တ ခီမုာ်ဝဲ ကမုာ်အမံးဝဲပနီဂ်လါအဆဲးလါဝဲန့ ကကဲထီဂ်တ်အုဂ်သးလါတံင်တခါဒီးကအုဂ်ကီဝဲဒဲ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ် အတံင်ဖဲးသဲး, လါအမုာ်ဝဲဂံခိဂ်ထံးကမုာ်ဒီးတံင်ယုထာအကျဲတခါလါ အဟုဂ်ဂံဟုဂ်ဘါကွဲးကမုာ်တံင်ရဲဂ်တံင်ကျဲ, လါအခိဂ်ဆါကဒါကွဲးဝဲဒဲ ကီပယုပဒိဂ်အတံင်ဂုထီဂ်ပသီထီဂ်သန့လါ အဟဲလါတံင်ဖိခိဂ်လါဆူတံင်ဖိလင်တဖ်န့လါ. ဘုဂ်ဆဲဂ်ဒုဖိသဝီဖိတနီလါအဟဲထီဂ်တံင်အိဂ်ဖျိဂ်တဘျီအံတဖ်တခီ စံးဝဲဒဲလါ တ်လါလီဆူဒုသဝီတဖျိဘုဂ်တဖျိဒီး ထာဖျိဂ်န့ဒုဖိသဝီဖိအတံင်ဆဲးလါမံးဝဲပနီဂ်န့ မုာ်တံင်မဲးဒိဂ်အယိ ကမဲယံင်မဲနီဝဲဒဲ တ်ကဘီးဘုဂ်ရုလါတံင်ဟ်ဂံဟ် ကျဲယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်န့လါ. ဘုဂ်ယးဒီးတံင်ဂုခဲထံင်အံန့ တ်စံးကတိသကီးအါဒီးပဲထံင်နီဖးအါလါတံင်လါ ဆဲးဝဲအလီာ်ခဲ တ်မဲကွဲးတံင်ဆါတံင်ခီဖျိ တ်ဟုဂ်တံင်ဖးန့လါ. တ်ဆါတံင်တခီမုာ်ဝဲ ပုာ်လါအဆိဂ်ထွဲတုဂ်လိင်ယိဂ်လိင်တ် မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်ပတြီအံ မုးကယုထဲလဲဂ်န့ တ်ကထီဂ်ဒူးအါအဂီ တ်ကလဲဆူဒုသဝီတဖ်ဒီး ထာဝဲဒဲ ဒုဖိသဝီဖိတံင်ဆဲးလါမံးဝဲပနီဂ် (၁၆ နံဂ်ဆူအဖိခိဂ်) န့လါ. ပုာ်ကညီနီဂ်ဂံအမုးကယု မုာ်ထီဂ်ဘး ၇၅ % မးဒီး တ်ဟ် ဂံဟ်ကျဲယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်အံ သ့ဝဲဒဲလါ.

ပိဂ်ထွဲထီဂ်တံင်ဆါတံင်အံဝဲအလီာ်ခဲ စးထီဂ် လါယုအါရဲ တုအီးကထီဘုဂ်, အလါ ၁၀ အတီပူ ပုာ်ဆုတံင် ရဲဂ်တံင်ကျဲလါပုာ်တတံင်ဂုထီဂ်ပသီထီဂ်အဂီတဖ် လဲဆူဒုသဝီကီးဖျိဒဲးလါ အအိဂ်လါယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ် အဟီဂ်ကဝီအပူ ဒဲသီးကဒူးသ့ဂ်ညါနါဟ်ဒုဖိသဝီဖိတဖ်လါ ယိဂ်လိင်တ်မုာ်တုဂ်ကရ်တုဂ်မုာ်ပုာ်ပတြီတဘုဂ်အံ

အဂ္ဂိဒီး တကတီဝီယီ ထာဖျိန်စုဂ်ကီး ပုလုအဆိန်ထွဲ တံပတ်ဂံပတ်ကျာဒီးတံမေဖျါထီဉ်တံဘျာမိပုဂ်တဘုဒ်အံအမိလံမိ ပုဂ်တဖဉ် တံဆဲးလီမံမဲပနီဉ်န့ဉ်လီ. တံလဲဒီးတကတီအပူ တံဘုဂ်ကွဲဆဲဉ်မဲဒီး တံတတံအိဉ်အါမးလီ. တံတတံ အိဉ်အါကတံတခါမုဲဝဲ နုသဝီတနီန့ဉ် ဖဲတံလဲအိဉ်သကီးအါအခါ သဝီဖိတဖဉ်တအိဉ်လါ သဝီအပူဘုဂ်န့ဉ် လီ. တံဂုလါအဝဲသုဉ်တအိဉ်လါနုသဝီအပူဘုဂ်န့ဉ် အိဉ်ဝဲဒုဉ်အါမံလီ. လါအကျါတနီန့ဉ် ခိဖျိလဲမေတံဒီးမံတံလါ အစံအပူ အခုးအပူ, တနီန့ဉ် ခိဖျိအလဲဟးဆု အဘူးအတံဒီးအတံသကီးလါတံလီဂါအဂ, တနီလဲကူစါယါဘျါ အသး, တနီလဲထီဉ်ကွဲ, တနီလဲယုဖံးယုမေတံလါတံလီယံ, ဒီးတနီန့ဉ် လဲအိဉ်လါ ပုလီအိဉ်ကမ့ဒဲကဝီလါက ညီကီပူ မ့တမ့ ပုဘုဂ်ကီဘုဂ်ခဲဒဲကဝီ လါကီကီဉ်တဲဉ်ပူအယီန့ဉ်လီ.

တံနိးတံဘျးတဖဉ်အံအိဉ်ဝဲဘုဂ်ဆဉ် အါလါအတီပူ တံလဲဆုနုသဝီတဖဉ်အပူတဘျီဝံတဘျီအလီခံတံတံ လါတံကဘုဂ်ထာနုပုကညီနီဂံ ၅၅ % တံဆဲးလီမံမဲပနီဉ်န့ဉ် တုထီဉ်ထီဉ်ဘးဝဲဒုဉ်ဒ်ဘုဂ်တံပတ်ဖျါအါလါ လံတံ ယုလါလံအသိးအံန့ဉ်လီ. နီဉ်ဂံနီဉ်ဒုးလီတံလီဆဲးဘုဂ်ထွဲဒီး ပုလုအဆိန်ထွဲတုလီ တံဘျာမိပုဂ်ပတြီလါနုသဝီ တဖျဉ်စုဉ်န့ဉ် ဒ်သိးတံကမလီတံအါအဂီ တံထာဖျိအါဒီး ဘုဂ်ကွဲနီဉ်ကွဲယါပတ်ကီအါလါတံဒုးလိဉ်ထီဉ် ဖးထီဉ် ယိဉ်လိဉ်တံမုဉ်တံခုဉ်ကရါကမံးတံန့ဉ်လီ. မ့မ့ပုနီဉ်ဂံအိဉ်တီ ၉,၇၁၇ ဂလါ အတဆဲးလီဘုဂ်အမံမဲပ နီဉ်တဖဉ်တခီ (ကတီဖဲတံကွဲတံပတ်ဖျါအံ) တံဂုလါ တံတမေနုတံဆဲးလီမံမဲပနီဉ်ဘုဂ်န့ဉ် မ့ခိဖျိလါ -

- (က) ကတီဖဲတံလဲဆုအနုသဝီအခါ အတအိဉ်ဘုဂ်အယီခါ (လဲဟးဆုတံလီဂါခါ, တံဒုးတံယါအယီ ယုမ့ဟးဖျိခါ, လဲအိဉ်လါပုလီအိဉ်ကမ့ မ့တမ့ ပုဘုဂ်ကီဘုဂ်ခဲဒဲကဝီခါ), မ့တမ့တခီ
- (ခ) ခိဖျိအတတုလီဝဲဒုဉ် ယိဉ်လိဉ်တံမုဉ်တံခုဉ်တံဘျာမိပုဂ်ပတြီအယီခါအဂ္ဂိန့ဉ် တံပတ်ထံနီဖးအတံပတ်ဖျါတအိဉ်ဘုဂ်.

တံဂုဒ်အံအဖီခိဉ် မ့ဘုဂ်ကျါတံပုနီဉ်ဂံမုးကယါလါ အတဆိန်ထွဲတုလီယိဉ်လိဉ်တံမုဉ်တံခုဉ်ကရါတံဘျာ မိပုဂ်ပတြီန့ဉ် မုးကယါအိဉ်ဝဲစုနုဒီး ၂၄.၉ % န့ဉ်လီ.

မုဂ်ကတဂ ကွဲးလီမံဒီးဆဲးစုပနီဉ် ဒီးပတ်ဖျါထီဉ်အတံဘုဂ်သးဒီးအတံဆိဉ်ထွဲ ဖဲတံလဲထာနုကမုဂ်အတံဘုဂ်သးလါ ယိဉ်လိဉ်တံမုဉ်တံခုဉ်ကရါအတံဘျာမိပုဂ်အဂီအခါ . ၂၀၁၈ နံဉ်

တၢ်ဟံးန့ၢ်ကမၤတၢ်ဘၣ်သးလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အဂီၢ် တၢ်ပၣ်ဖျါ

ပှၢ်နီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်လၢအိၣ်ဆိးဖဲ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အပူၤ (၁၆ နံၣ်ဆူအဖီခိၣ်)	၃၈.၉၆၈
ပှၢ်နီၣ်ဂံၢ်လၢအဆိၣ်ထွဲတူၢ်လိာ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်ပတြီၣ်	၂၉.၂၅၁
ပှၢ်နီၣ်ဂံၢ်မူးကယၢ်လၢ အဆိၣ်ထွဲတူၢ်လိာ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ် တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်ပတြီၣ်	၇၅.၁ %

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်ဖိးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီခိၣ်ကၤဖျိၣ်

လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်လၢအဖီခိၣ်, တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်တဘျီအံၤ ပၣ်တီၢ်လိာ်ဖိး ဧီသအက့ၤဝဲဒၣ် ကညီပှၢ်ထူလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်အ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလိာ်သး လၢတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲးဖိးတၢ်ပၤတၢ်ပြးက့ၤအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၢ်ဖိးဟီၣ် ခိၣ်ကပံာ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဧီလၢတၢ်ကဘၣ်ဟံးစုနဲၣ်ကျဲးပှၢ်တတၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဒဲးလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. (ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ် တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ် တၢ်ကတိၤဆၢန့ၢ်)

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီခိၣ်သ့ၣ် အိၣ်ဝဲ ၅ ထံၣ်, ဧီ အဆၢဖီအိၣ်ဝဲ ၁၁၈ ထံၣ်န့ၢ်လီၤ.

- **တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်တၢ်ကွၢ်ဒီတခါ** (တၢ်ပညိၣ်, န့ၢ်ဆၢဖိးတၢ်မၤတက့ၢ်)
- **ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြး** (နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလိာ်သးခွဲးယၢ်, တၢ်ပၤတၢ်ပြးအဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်, ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်ကရၢၢ်တၢ်မၤတက့ၢ်, တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢအဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်)
- **တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ဖိးတၢ်တီတၢ်တြီၣ်** (တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ဖိးတၢ်မၤယူမၤဖိးက့ၤတၢ်, တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဖိးတၢ်ဘၣ်ဂံၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ဘျၢရဲအကျဲ)
- **ခိၣ်ယၢ်န့ၢ်ဆၢတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတမံၤပီၤဖိးတၢ်သ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်** (ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်ယၢ်န့ၢ်ဆၢ, တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး, သ့ၣ်ပှၢ်တဖၣ်, ဆၢဖိကီၢ်ဖိမံၤလၢ, ထံနိတဖၣ်, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်အတၢ် ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်)
- **ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်န့ၢ်သါ** (ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်န့ၢ်ပၤဟီၣ် ခိၣ်ကပံာ်, တၢ်ဟံးယၢ်ပၤယၢ်ဖိးတၢ်မၤမုၢ်မၤဝဲထီၣ်က့ၤလုၢ်လၢထူသန့ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်န့ၢ်သါ)

တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢတဖၣ်

ဖဲယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အခိၣ်ထံးတက့ၢ်အပူၤန့ၢ် တၢ်ကွဲးလီၤဝဲဒၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် ဘၣ်ထွဲ တၢ်ပညိၣ်ဒီးကျဲးလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်ကဘၣ်ပိာ်ထွဲတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢ တၢ်ကွဲးဖျါအီၤဖဲ အံၤအက့ၢ်န့ၢ်ပၤယုာ်ဝဲဒၣ်မ့ၢ်ဒီးလၢအံၤလီၤ -

တၢ်ပၤတၢ်ပြးအဖိးသဲးစးတခါ တၢ်ကဘၣ်ဆၢတဲာ်အီၤတပူၤပီၤဖိး ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢၢ်အကမၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟံးလုၢ်ပှၢ်ဖိး တၢ်အလုၢ်အလၢလၢအဝဲသ့ၣ်မၤညီၣ်န့ၢ်ဝဲအသိး ခိၣ်ဖျိထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲးလၢတၢ် ဖိးန့ၢ်အီၤညီ, လၢအတအိၣ်ဒီး တၢ်မၤဆူၣ်မၤဖိးဒီး တၢ်ဒိၣ်စိဒိၣ်ကမိၤ, ဧီကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲးလၢတၢ်ထံၣ်အီၤဖျိဖျိ ဖျါဖျါသ့ ဒီးလၢအတအိၣ်ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒီကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ရၢမုၢ်တြီၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ပဒိၣ်ပပှၢ် မ့တမ့ၢ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ် ကရၢၢ်ပၤဆၢတၢ်ကမံးတံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လုၢ်ဘၢဒိၣ်စိဒိၣ်ကမိၤတလၢအစး မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်တဖုတကရၢတဂ့ၢ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ. (အဆၢဖီ ၂၀)

တော်ပုံပျက်မသက်တော်ပျက်ပေးအပူအံ့ ကဒီးသန့်ထိုင်အသးလာ ကံခိတ်ထံးတော်ဘျာခိတ်သုင်အမော်တော် ထဲသီးတူသီး, တော်ပင်ပျာထိုင်တော်ထံဒီးတော်ဆိကမိတ်ဆိကမေး, တော်ကရုကရီရိုဖိုင်ထိုင်သး, ဒီးတော်ဟ့တိုင်တော်ကစိတ်လာ တော်သဘျာအပူ, ကမ္ဘာတော်ကူလိတ်တိုင်ပိုင်ဒီးတော်ဘာသး, ဒီးတော်ပင်ကဲဒ်တော်လီဆိလိတ်သးဒီးတော်အါမံအါကလုင်သုင် တဖင်န့လီ. ကမ္ဘာအတော်ပင်ပျက်မသက်တော်ဒီးကမ္ဘာဂံဝီသုင်တဖင်န့ တော်ကဘာမအီတော်ဖံးတော်မကျိအကျဲ လာအ ဒီးသန့်ထိုင်အသးလာကံခိတ်ထံးကမ္ဘာ ဒ်အမော်တော်ပင်ပျက်မသက်တော်လီလီ ဒ်ဒ်မိတ်ခြံစံင်ကျဲသန့လာလီကဝီပတီ, ဒီးဘာဒ်ဒ်မိတ်ခြံစံင်သန့ လာဟီကဝီတော်လီတော်ကျဲအပတီသုင်တဖင်အိတ်ဒ်ဒ်အသးန့လီ. (အဆာဖိ ၂၁)

ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအတော်ပတ်ပေး အတော်သုင်ထိုင်ဆီလီသး

ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအတော်အိတ်ဖိုင်ဖိုင် (ခိကရဲး) အံ့ ကဘာတော်မအီတန့်တဘျီ ဒ်သီးကဒူးအိတ်ထိုင်ဝဲ ဒ် တော်ထံင်လိတ်အိတ်သက်ပျံစိတ်ခါလီယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအကရုဖိတဖင် ကပင်ပျာထိုင်အတော်ထံင်တော်ဆိမိတ် ဆိမေး, ဟ့ဒ်ခိဟ့ဒ်နီတော်ဂံတော်ကျိ, ဒီးမလိန့ တော်လဲထိုင်လဲထီလီ ပုတတတဖင်ဒီးတဖင်အဘာဒ်စာကသုအဂီန့လီ. ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအကရုဖိခဲလတ်သုင်တဖင်အဂီ တြုအိတ်ထိုင်အသးလာ ကပင်ပျက်ပင်ဂီလာတော်အိတ်ဖိုင် ဖိုင် (ခိကရဲး) ပု, ဒီးဘာထွဲတော်ပင်ပျက်ပင်ဂီလာတော်အိတ်ဖိုင်ဖိုင် (ခိကရဲး) ပုတခိ တော်မအကျိအကျဲအိတ်ဖိုင်လဲဒ်အဂီ န့ တော်ကဘီးဘာသုင်ညါရုလီအီ ဒ်သီးလီကဝီပုတတတဖင်မန့ဘာဒ် တော်ဂံတော်ကျိညီညီကသုအဂီန့လီ.

ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရု ဘျီဒ်ကရု (General Assembly) ဒီးပဆုတော်ကမံးတံင် (Governing Committee) န့ ပဆုအံးထွဲကွဲထွဲဒ် တော်ပဆုကရုတော်ဖံးတော်မ လာယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအပူန့လီ. လာအကျါ ပင်ပျက် ဒီး တော်ဖံးတော်မဒ်လတ်အသီးတဖင်န့လီ.

- တော်ဒူးအိတ်ထိုင် ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုခိတခါအတော်သိတ်သိတ်ဘျာ, ဒီးတော်ဖိတ်ပံးပတ်တော်
- တော်ဆီလီပတ်လီ ပုလီလတ်တော်စိတ်ကမီ
- တော်ကွဲးလီပတ်လီ ပုဘာဒ်မုဘာဒ်ဒါတဖင် အတော်စိတ်ကမီလာအိတ်ဒီးအဝဲသုင်တဖင်

ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုဘျီဒ်ကရု (SPP General Assembly) န့ ရဲင်ကျဲဘာဒ်ဂီဝဲဒ် တော်ကွဲးစးဂဲလိတ်သုင်တ ဖင် လာလီကဝီပုတတ, ခုဒ်အဲင်ယူင်မုင်တြီကီရုပဒ် ဒီးတံသက်ပုပင်ပိုင်မသက်တော် ဒ်အမော် ပုပတီမုင်ဖိကရုဒီး ကံခိတ်ထံးကမ္ဘာကရုသုင်တဖင်အဘာဒ်စာ လာတော်မလဲထိုင်ပုထိုင်ကု ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအတော်ပညိတ်တိတ်ဟ် သုင်တဖင်အဂီန့လီ. ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုဘျီဒ်ကရုတော်အိတ်ဖိုင်န့ တော်ကဘာမအီအစုကတော် တန့်တ ဘျီန့လီ. ဒီးတော်ဂံမုင်အိတ်ထိုင်တံမံမံလာ အလိတ်ဘာ တော်ကဘာမအီဘျီဒ်ကရုတော်အိတ်ဖိုင်ဒီးမတော်ဆာတံင်န့ တော် ကီးတော်အိတ်ဖိုင်တဘျီဂုတဘျီဂုသုလီ. အဖိ, တော်ဆာတံင်ဖိုင်တံမံမံလာ အဒူးအိတ်ထိုင်တော်ဘာဒ်ထံးဒိုင်ဒိုင်မုင်မုင် လာ ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအကမ္ဘာအါအါဂီဂီန့ ဖဲယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုပဆုတော်ကမံးတံင် မှတ်တမန့တော် အစာတခါခါလာ တော်တူလိတ်အီတသုဘာဒ်တခိ ဒ်သီးတော်ကပင်ပိုင်ထိုင်သးဒီး မသက်တော်ဆာတံင်လာအအိတ်ဒီးပုအါဂုအ တော်ပင်ပျက်ပင်ဂီကသုအဂီန့ တော်မဝဲဒ်ဂံဂီအုဘျီဒ်ကရုတော်အိတ်ဖိုင်သုန့လီ.

ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုပဆုတော်ကမံးတံင်န့ ရဲင်ကျဲမဘာဒ်ဂီဝဲ တော်ဖံးတော်မလဲ လီကဝီပုတတဒီး ခုဒ်အဲင်ယူင် မုင်တြီကီရုပဒ်ပုသုင်တဖင်အဘာဒ်စာ လာတော်ပင်ပိုင်ဘျီလီကွဲင်ဂံဝီဘာထွဲဒီးယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုအတော် စာဖိုင်လိတ်သးတံမံမံ, လီဆိဒ်တော် တော်ဂံဘာထွဲဒီး ခိတ်ယုန့အုအတော်အိတ်ယူင်အိတ်က, တော်ဂုထိုင်ပသိထိုင်လာကံ ခိတ်ထံးတော်သုင်ထိုင်ဘျီထိုင် ဒီးတော်ချာအတော်ရုလိတ်မုင်လိတ်ဂံဝီသုင်တဖင်န့လီ. တော်ဂုအရဲဒ်တံမံမံလာ တော်ကဘာပင်ပိုင်ဟ် သးအီန့ ယိပ်လိတ်တော်မုတ်တော်ခွန်ကရုပဆုတော်ကမံးတံင်အံ့ တဟံးမုဒ်လာ ကကွဲထွဲပဆုဝဲဒ် မုဆုင်မုင်ဂီတော်ဖံး တော်မကံးမံဒေးလာပုတတအကျါဒီး ဟီကဝီလာအိတ်လက်အတော်ပဆုရဲင်ကျဲတဖင်အပူဘာ. မုမှတ်ခိ ဖဲတော်ဘျာမိတ်ပု

အဆစ် ၄၄ နှင့် စံးဝဲလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ပၤဆၢတၢ်ကမံးတံာ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်အမူ အဒါတဖၣ်, ဒီးဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤ မူဒါတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်အံၤဆူ န့ၣ်သဝီပတီၢ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၤကမံးတံာ် ကရၢ်ဖိလၢ အကဘၣ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒၣ် ပှၤအါဂၤဒီးကမုၢ်အဂ့ၢ်ဝီတနံၤဘၣ်တနံၤ လၢန့ၣ်သဝီပတီၢ်တဖၣ် အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.

အလီၢ်မုၢ်အိၣ်န့ၣ် ပှၤမၤတၢ်ကရၢ်, တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤကရၢ်, မူဒါလီၤဆီကရၢ် (task force), ဒီးကမံးတံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢလၢ တၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်က့ၤ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အတၢ်မၤဒီတခါ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပၤတၢ်ဆၢ (administration) ဒီး တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤ (management) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကလုာ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တဖၣ် ကပၣ်ယုာ်ဒီးတၢ်မၤလၢအမုၢ်, ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ထဲတၢ် တဖၣ်အံၤစၢဘၣ် - တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်, တၢ်ဘျီၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘၣ် ဒီး တၢ်မၤယုာ်လိာ်ဖိးလိာ်က့ၤတၢ်, တၢ်ချၢတၢ်ရူလိာ် မုာ်လိာ်, ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိ ဒီးပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ပဲက့ၤဝံၢ်ဆၢထၢၣ်သး, ယုာ်ကတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၤ, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်, တၢ်ပၤတၢ်ဆၢဒီးတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံး ယာ်ပၤယာ်ဒီးမၤမူထီၣ်က့ၤ လုာ်လၢထုသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်န့ၢ်သါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမုၢ် တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၤ

ပှၤတဝါအခွဲးအယာ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြးအသးခိၣ်မ့အဂ့ၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ယၤ ထီၣ်လီၤဆီအီတဘျီဝံၢ်တဘျီလၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ဘျီမိၢ်ပှၤအပူၤ, ဒီးတၢ်ဝဲအံၤကလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ် နဲၣ်ကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်လုာ်ပိာ်မၤထွဲအီတဖၣ် မ့ၢ်ဒ်လၢအံၤအသိးလီၤ.

လီၤကဝီကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပလီၤသးခွဲးယာ် ခိဖျိပှၤတဝါခၢ်စးကရၢ (မ့တမ့ၢ် ကမံးတံာ်) လၢအဆိးကါဝဲဒၣ် တၢ်ပၤတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၢ်လၢကမုၢ်ပၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ်လီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (အဆစ် ၁၃)

လီၢ်ကဝီပှၤတဝါတဖုစုာ်စုာ် ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်ယၤ, လၢအပၣ်ယုာ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, သ့ၣ်ပှၤ, ထံနိ, ဆၣ်ဖိကီဖိမံၤလၢ, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ဒီးမုၢ်ကျိဝဲ ကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်ဒဲၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကျဲၤန့ၣ်, လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်တီၤဖၤအိၣ်မး (လၢအတအိၣ် ဒီးတၢ်ကွၢ်မဲာ်တၢ်ဘၣ်), ဒီးတၢ်မၤကျဲၤလၢတၢ်ထံၣ်အီဖျိဖျိဖျါသ့အသိးန့ၣ်လီၤ. (အဆစ် ၅၄)

ပိာ်မုာ်ခၢ်စးဒီးပိာ်မုာ်အတၢ်ပၣ်ယုာ်မၤသကိး

ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြးကိးပတီၢ်ဒဲးအပူၤ ပိာ်မုာ်ကပၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်ဖံး တၢ်မၤတဖၣ်အပူၤကန့ၢ်ကသ့အဂီၢ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အကလုာ်ဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိလၢ အတဒဲးသိးဒီးပိာ်ခွါတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ် တၢ်နၢ်ဟူအီအဂီၢ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ဘျီမိၢ်ပှၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် မၤလီၤတၢ်အုၣ်ကီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဖိ - ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ပၤဆၢတၢ်ကမံးတံာ်အပူၤန့ၣ် ပိာ်မုာ်ခၢ်စးကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် အစုကတၢ် ၃၀%, ဒ်ပစံးတၢ်အသိး ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပှၤတဝါကရၢ်ခၢ်စး ၂ ဂၤအကျါ ပိာ်မုာ်ခၢ်စး ကဘၣ်ပၣ်ယုာ် ၁ ဂၤ, ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်ခၢ်စး ၄ ဂၤအကျါ ပိာ်မုာ်ခၢ်စးကဘၣ်ပၣ်ယုာ် ၁ ဂၤ, ဒီးပှၤတဝါခၢ်စး ၅ ဂၤအကျါ ပိာ်မုာ်ခၢ်စး ကဘၣ်ပၣ်ယုာ် ၂ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်ကဟံးမူဟံးဒါဖဲ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ဘျီဒိၣ်ကရၢအပူၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကိး ကရၢ်တဘျီဘၣ်စုာ် စုာ် ကဘၣ်ယုထၢထီၣ်ဝဲဒၣ်ခၢ်စး မုာ်တဂၤ ခွါတဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ် ဖဲ အဆစ် ၁၇ နှင့် စံးဝဲဒၣ်ဒဲးအံၤ, မိၢ်ဒါဒီးမိၢ်ဖိဆံးတဖၣ်အဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်လၢလီၢ်ကဝီပှၤတဝါသ့ၣ် တဖၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးအလီၢ်မုၢ်အိၣ်တခါ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ပၤ ဆၢတၢ်ကမံးတံာ်ကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်အကျိၤအကျဲ

တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်လၢ အကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဖဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အဟီၣ်ကစီၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ် ဖဲတၢ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်အခါ ဒ်သိးတၢ်တီတၢ်တြီၢ်ကအိၣ်အဂီၢ် ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျးမိၢ်ပှၢ် ကွဲးလီၤပာ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်အကျိၤအကျဲတဖၣ် ဖျိဖျိဖျါဖျါန့ၣ်လီၤ.

အဒိ - ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၢ်ဒီး ပှၤတတၢ် မ့ၢ်တဖၣ် ကီၢ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တမံၤမံၤန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် အဆၢဖိ ၄၀ စံးဝဲဒီးအံၤလီၤ. တၢ်ပၤတၢ်ပြးအသနူ လၢပှၤတတၢ်စူးကါဝဲ ဒီးပဒိၣ်စူးကါဝဲတဖၣ် မ့ၢ်ချၢၣ်လိာ်အသးအခါန့ၣ် ဒ်ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အကမ့ၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်အသိး ပှၤထူလံၤဖိဒီးပှၤတတၢ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြးအက့ၢ်အဂီၢ် လၢဘၣ်တၢ်မၤတၢ်အိၣ် ဒ်လုာ်လၢထူ သနူအသိးတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤ ပှၤနီၢ်တဂၤဒီး ပှၤတတၢ်တဖုဖုအဘၣ်စၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တခိတၢ်က ဘၣ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် အဆၢဖိ ၆၅ စံးဝဲလၢ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်ဒ်အံၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်ကွံၣ်အိၣ်လၢ အတအိၣ် ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢတၢ်ဆိးကါဝဲဒၣ် မိၢ်လုာ်လၢ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်အကျိၤလၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၢ်တဂၤ, ပှၤတကရၢၢ် မ့ၢ်တဖၣ် ပှၤတတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘျးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒဲမ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အခါန့ၣ် တၢ်ကဘၣ် ကျၢၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုၢ်မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်ပဒိၣ်အစံၣ်ညီၣ်ပီတုအပှၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤ လၢတၢ်ယုထၢပာ်ပနီၣ်အိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဇူဖီသဝီဖိတဖၣ် ပာ်ထံနီၤဖးဝဲဒၣ် ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျးမိၢ်ပှၢ်တြီၢ်, ဖဲတၢ်ကျၢၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိဘၣ်ထွဲ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျးမိၢ်ပှၢ်အကတီၢ်

တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ်အခိၣ်တီဖးဒိၣ်အဖီလၢ်စ့ၢ်ကိး, ပှၤခံၣ်ဃၢ်ပၤ မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိးဂၤအဘၣ်စၤ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘၣ်လိာ်တဖၣ် ကလိၤမၤကွံာ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်တီတၢ်တြၢ်ကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်မၤကျိၤကျဲတဖၣ်အိၣ်ဒဲလဲၣ်, ဒီးတကတီၢ်ပီ တၢ်အိၣ်သးဖဲလဲၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်သ့တၢ်ဘျၢမနုၤတဖၣ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကွဲးလီၤပာ်လီၤစ့ၢ်ကိးအီၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ - အဆၢဖိ ၆၈ စံးဝဲဒၣ်, ဖဲတၢ်သမံသမိးတၢ်မုးတၢ်ရၢ်ဖဲကွီၢ်ဘျီအဆၢကတီၢ် တၢ်ကဘၣ်မၤအီၤဒဲတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢ တၢ်ထံၣ်အီၤဖျိဖျိဖျါသ့, ကမုၢ်အါဂၤထီၣ်ဒိကန့ၣ်အီၤသ့ ဒီးလၢအအိၣ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ပီတုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤ လၢတၢ်ဃုထၢပာ်ပနီၣ်အီၤသ့တဖၣ်အတၢ်ပၣ်ဃုာ်, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢဘၣ်ထွဲလၢ တၢ်ကစူးကါအီၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်ကဘၣ်စူးကါအီၤတဖၣ် ကဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်မုးတၢ်ရၢ်အံၤ မ့ၢ်အလုၢ်သ့ၣ်ခါပတ်ထီၣ်ဒါဝဲဒၣ်ပှၤတတၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီခါ, ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤခါ, မ့တမ့ၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ဘျၢသဲစးဒီးကျဲသန့ (ဖီလံစံၣ်) သ့ၣ်တဖၣ်ခါန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်

ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤအံၤ ကွဲးပာ်လီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ ကမုၢ်လၢအိၣ်ဆိးဖဲဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အပူၤသ့တဖၣ် အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမုဒီးအမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤအဖီလၢ, မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အဟီၣ်ကဝီၤပူၤခဲလၢန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဝဲဒၣ်ကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျၢ, ချုးဆၢချုးကတီၢ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (FPIC) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဘၣ် မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဘၣ်လိာ်ဖိးမံဒီးကဘၣ်ဒီသအဝဲဒၣ် ကမုၢ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အပူၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤပာ်လီၤအီၤ လီၤတံၤလီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်စိဝဲအံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ရဲၣ်ရဲ ဖဲတၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၤအဆၢဒိၣ် ၄.၆ - ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ဒီးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အပူၤန့ၣ်, ဖဲလၢအံၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်ပူၤအံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ကညီပှၤထူလံၤဖိအတၢ်အိၣ်မုအိၣ်ဂဲၤအကျိၤအကျဲ တပယုာ်ဃီၣ်ညါကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. (အဆၢဖိ ၉၅)

ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်အကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တဘၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ် မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်သန့ဒီး ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအကွၢ်ဒၣ်ထဲ တၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်စ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢအကမၤဘၣ်ဒိဝဲဒၣ် ကမုၢ်အါဂၤအတၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဆိးပၤလၢ ဃီၣ်လိာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်, ဃုာ်ဒီးခိၣ်ယၢန့ဆၢဒီးကမုၢ်အတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပီပၤလီၤသးခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သၣ်သ့ၣ်အသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တုၤကိးဝဲမိၢ်လုပာ်လၢကီၢ်ဆၢဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤဒီးမၤပျဲသကိးတၢ်လိာ်လၢအိၣ်တ့ၢ်တဖၣ်

ခိုင်ခါဆူညါဒီးခါဆူညါတၢ်လဲၤကျဲ

- တၢ်ဟံၣ်ကၢၢ်ဟံၣ်ကျၢၤ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်ဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤအိၤဖဲ လါဒံၣ်စဲဘၣ် ၁၈ တုၤ ၂၀, ၂၀၁၈ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အမူးအကတီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဘၣ်ထွဲ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ် အဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ်ဒီး ပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်အဆိကတၢ်တဘျီတဖၣ် တၢ်ကဒါလီၤဟံၣ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကမ့ၢ်ဝဲ ပျၢ်စီၢ်တခါလၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ပတၢ်ပြးကိးပတီၢ်ဒီး ကထံၣ်လိာ်ဆိသးဒီး ဒါလီၤဟံၣ်လီၤ ခါဆူညါယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢ ၂၀၁၉ နံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တကတီၢ်ပီၤ တၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ကမံးတံာ်န့ၣ် ကဆိၣ်ထွဲဝဲဒၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲဘၣ်ထွဲ တၢ်လီၤထီၣ်မၤနီၣ်မၤယါ ဟီၣ်ကဝီၤလၢပုၤတတၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲဝဲတဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ, လၢယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်လီၤထီၣ်မၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ် ပုၤတတၢ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အခါတကတီၢ်ပီၤန့ၣ် လီၢ်ကဝီၤပုၤတတၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကထၢ်ဖျိၣ်တၢ်ဖျိၣ်ဒီးမၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ် လီၢ်ကဝီၤအတၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၤကျိၤကျဲ လၢအမၤတၢ်ဝဲဒ်အလုၢ်လၢ ထူၤသန့အိၣ်အသိးတဖၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအလီၢ်ကဝီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်အပူၤလီၤ.
- ဖဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ကရၢၢ်ဒီး ပၤဆုၢ်တၢ်ကမံးတံာ်တဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်ဒီး တၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ကမံးတံာ်န့ၣ် ကဂုၢ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒ်သိး ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤကဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ် ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်ဒ်အမ့ၢ် ပုၤထူၤလံၤဖိတတၢ်အတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်လီၢ်ကဝီၤ (Indigenous Community Conservation Area) လၢဘီမ့ၢ်စၢ်ဖျိၣ်အပတီၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂၀၁၉ နံၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါကျဲအိၣ်ဒီး ဝဲထံၣ်နီၤဖးအိၣ်ဖဲ လါဒံၣ်စဲဘၣ် ၂၀၁၉ နံၣ်, ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် (ခိကရဲး) အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရူပတီၢ် တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ထွဲ ယိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကရၢၢ်တၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်

ကမျာ်ခၢ်စးလၢဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲ ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ၂ ဝိတဝီ လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ် ၂၀၁၆ နံၣ်.

“ပအိၣ်လၢကရၢ်တဘျုးအံၤအပူၤန့ၣ် ပမူပဒါအိၣ်လၢ ပကဘၣ်ပၣ်ဖျိၣ်မၤသကိး,
စံးကတိၤတဲသကိး, ဟ့ၣ်ကူၣ်သကိးဝဲဒၣ် နီသီးဒီးပကရၢ်တဘျုးအံၤကလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အအိၣ်အအါန့ၣ် ကရၢ်တဘျုးအံၤန့ၣ် ပပၣ်ပနီၣ်အီၤကသ့, ဒီးမုၢ်တနံၤန့ၣ် ပုၤကသ့ၣ်ညါပၣ်ကဲဝဲလၢ
ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တဘျုးအံၤန့ၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖီဖျၢၣ်အကျါ ဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အီၤလၢ
အမုၢ်စ့ၢ်ကိးကရၢ်တဘျုးလီၤ. တၢ်လၢပကဘၣ်မၤန့ၣ်မုၢ်ဒၣ် တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖျၢၣ်ဃီသးတဖျၢၣ်ဃီ
ဒီးလၢတၢ်ဃုာ်ဖိးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကတုၤဃီဆူပဖီတၢ်န့ၣ်လီၤ.”

ပဒိၣ်လွဲၤဂ့ၢ်, နဲၣ်ရှဲၣ်သယံၤလီၤလံၤ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်,
ဃိၣ်လိာ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခၢ်ကရၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ၂၀၁၆ နံၣ်

P.O. Box 204, Prasing Post Office,
Muang, Chiang Mai , Thailand 50205
Phone: 052 010 430
E-mail: info@kesan.asia
Website: www.kesan.asia